

POMOCNÍCI LESNÍKŮ PŘI OBNOVĚ LESA

VĚDĚLI JSTE?

Pro všechny věkové kategorie

Sojky rády sbírají žaludy.

Jeden pták pobere do volete 5 až 6 žaludů. Jedna sojka může odnést v období jednoho měsíce až 5000 žaludů a to do vzdálenosti až 4 km.

Sojky roznáší žaludy po lese a ukrývají je do půdy, podobně to dělají také s lískovými ořechy, bukvicemi a dalšími plody. V přechodném pásmu mezi smrkovými a bukovými lesy vynáší sojka bukvice o 100 až 200 m výše do hor a zvyšuje tak biodiverzitu smrkových lesů. Její zásoby tvoří malé skupinky bukvic zastrkaných po dvou až 8 kusech do mechu a lesní hrabanky. Na některé zásoby zapomenou, a tak se stává, že je vlastně zasadí.

Podobně zapomnětlivá je třeba i **veverka**. Proto se také říká zapomnětlivý jako veverčák.

Semena ze smrkových šišek jsou hlavní potravou křivky.

Jednou šiškou se obvykle zabývá 5 až 10 sekund. Všimli jste si, kolik křivek u nás přibýlo s častějšími semennými roky smrku?

- Znáte i jiné živočichy, kteří mají nějakou část těl přizpůsobenou příjmu potravy?
- Kolik semínek byste za 10 sekund vyluštili ze smrkové šišky vy? Nasbírejte si šišky a zkuste se o tom přesvědčit.

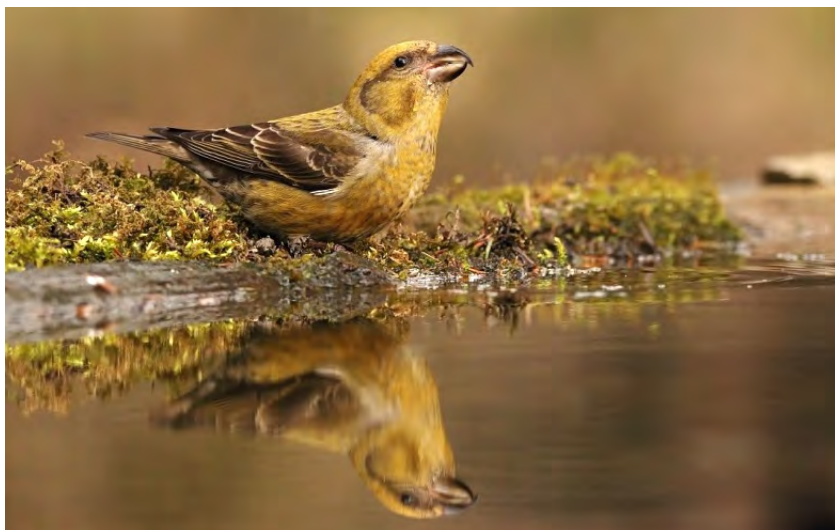

Sojka obecná jako čiperná školkařka.

Foto: Karel Palacký, www.kahlerphotogallery.cz.

- Můžete si zahrát hru na to, že v učebně nebo venku poschováváte určitý počet žaludů bukvic nebo jiných plodů, nebo třeba vzkazy s úkoly na téma obnovy lesa, nebo anglické názvy dřevin. Děti je budou jako sojky nebo veverky hledat – z nalezených věcí si pak společně můžete vytvořit sbírku semen nebo poskládat vzkaz...

Kolik semínek nebo úkolů zůstalo nenalezených?

Křivka obecná. Foto: Karel Palacký, www.kahlerphotogallery.cz.

Strakapoud velký spotřebuje v zimě denně 21 až 69 borových šišek. Strakapoudi rozebírají šišky na takzvaných kovadlinkách někde ve vidlici větví nebo za odchlípnutou kůrou pařezu či v kůře starých borovic, kam si šišku zasunou. V takové strakapoudí kuchyni může být okolo 300 šišek.

Ptáci živící se semeny ze šišek tam vždy nějaká semena nechávají, a protože si šišky odnášejí na místo, kde je mohou rozlousknout, často tak umožní, že se dřeviny šíří.

Pro růst lesa, který by splňoval podmínky udržitelného hospodaření je ale podobné sázení málo, na to přišli lesníci již před mnoha stovkami let, a proto se rozvinulo lesnické školkařství, které zásobuje lesy kvalitními sazenicemi.

Strakapoud velký. Víte, že když v lese najdete puntíkované pírkó, patřilo nejspíše strakapoudovi? Foto: Karel Palacký, www.kahlerphotogallery.cz.

- Kolik semenáčků byste dokázali identifikovat a přiřadit k semenům a listům? Namalujte si každý tři obrázky (semenáček, list, semeno) od jedné dřeviny a vytvořte tak třídní troj pexeso.
- Vytiskněte si obrázek některého ptačího školkaře a z rubové strany na něj namalujte tři vlnité čáry a kolmo na ně další tři vlnité čáry v přibližně stejné vzdálenosti. Vytvoříte si tak originální puzzle.

Málokdo ví, že když se semínka ze šišek dostávají (luští), v luštárně speciálními stroji, tak musí být přesně označena, odkud pochází, tak se zase musí dostat osivo na stejné místo, odkud byly šišky. Osivo se označuje při skladování, stejně se pak označují i záhony v lesní školce. Zároveň lesníci dohlížejí, aby semena pocházela z těch nejkrásnějších a nejvyšších rodičovských stromů

- Zkuste zjistit, kde mají svou domovinu a kdy byly dovezeny na naše území naše nejčastěji introdukované dřeviny jako jírovec maďal, douglaska tisolistá, jedle obrovská, borovice vejmutovka, akát, ořešák černý, jasanovábor peřenolistý, smrk pichlavý, modřín opadavý.

Největším zahradníkem mezi ptáky je ale kos, živí se až 100 druhy plodů dřevin. Z neznámějších jsou to bez černý, jmelí, ochmet, jalovec, svída, dřín, brslen, dřišťál, morušovník, řešetlák borůvka, klikva, bez hroznatý, kalina, ptačí zob, zimolezy, meruzalka, třešeň, višně, trnka, réva, růže jeřáb, hloh, břek a muk.

- Kolik z nich poznáte vy? Tipnete si alespoň jakou mají plody barvy. Řešení najdete v jakémkoli atlase dřevin ať už tištěném nebo na internetu.

Ptákům nevadí ani jed obsažený v některých plodech, které jsou pro člověka jedovaté. Na lýkovci jedovatém si pochutná kos drozd, červenka dlask, bažant, jeřábek. Na rulíku zlomocném drozd i kos.

- Vytvořte si vlastní ppt prezentaci s obrázky keřů, kterými se živí ptáci, atlas našich dřevin podle nadmořské výšky kde rostou. Jsou některé domovem především v nížinách? Které rostou na horách?, Existují i takové které rostou všude.

Zdroj: Emanuel Opravil (1987): Jak rostliny cestují. Edice OKO. Sv. 72. Praha: Albatros.

AKCE V LESE • S LESNÍKEM • O LESE

www.lesnipedagogika.cz